

บทที่ 6

สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี” เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเข้าด้วยกัน โดยมีจุดประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาดนตรีปีพาทย์มอญที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดปทุมธานี โดยได้ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลภาคสนาม เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาจำแนกตามประเด็นศึกษา ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ดีความตามปรากฏการณ์ของสภาพแวดล้อม และสังคม ด้านความรู้ตึกนึ่กคิด ความเชื่อค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความหมาย มีสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่าในเขตจังหวัดปทุมธานี มีสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมจังหวัดปทุมธานี ที่มีการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญ ที่จะพร้อมพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 3 แห่งคือ เกาะเกร็ด วัดหงส์ปทุมวาส และศูนย์ประวัติศาสตร์เมืองปทุมธานี ส่วนใหญ่มีศักยภาพ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าความสำคัญของการจัดกิจกรรมดนตรี ปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวมีความสำคัญมาก ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์มีศักยภาพค่อนข้างน้อย แสดงให้เห็นว่าความสำคัญของตัวดนตรีปีพาทย์มอญ รวมทั้งประเพณีวัฒนธรรม หรือวันสำคัญในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรีปีพาทย์มอญนั้น สามารถที่จะนำมาใช้เป็นจุดขายสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ ดังสรุปผลการวิจัยเป็นข้อๆ ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ จังหวัดปทุมธานี มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ประชาชนมีเชื้อสายมาจากเมืองมอญ แห่งอาณาจักรมอญ โดยการนำของเจ้าฟ้ามอญ เป็นผู้ปกครองเมือง พระองค์แรกต่อมาทางมีการอพยพย้ายถิ่นฐาน มาสู่อาณาจักรไทยหลายชุมชน เช่นชุมชนมอญพระประแดง

ชุมชนมอญในจังหวัดปทุมธานี เป็นต้น ชาวบ้านจึงเรียกชุมชนที่กระจายมาอยู่อาศัยในจังหวัดปทุมธานีว่า “ชุมชนมอญปทุมธานี” จึงเป็นที่มาของ “ชาวมอญปทุมฯ” ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพด้านต่างๆ ตามวิถีชีวิต มีวิถีการดำรงชีวิต การปลูกบ้านเรือน การใช้ภาษาและวัฒนธรรมแบบชาวมอญ ซึ่งได้สืบทอดมาสู่คนในชุมชนจนถึงปัจจุบันนี้ ทำให้คนในชุมชนมอญปทุมธานีมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเช่นเดียวกับคนในชุมชนอื่นๆ ที่มีความแตกต่างจากอำเภออื่นๆ ในจังหวัดปทุมธานี

2. ศักยภาพด้านการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ในจังหวัดปทุมธานี มีการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่จำนวนไม่มาก จากการศึกษาผู้วิจัยจึงขอนำเสนอในรูปแบบความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงระหว่างการท่องเที่ยวกับคุณค่าด้านวัฒนธรรมการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญ จากผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.03 ส่วนเพศชายร้อยละ 46.97 มีอายุเฉลี่ย 46.38 ปี และจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีร้อยละ 36.39 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย ร้อยละ 23.30 และเป็นชาวไทย 79.30 รองลงมาเป็นคนต่างชาติดังแสดงในตารางที่ 7.1

ตาราง 5.12 แสดงจำนวนร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความพึงพอใจของผู้ฟัง/ผู้ชมที่มีต่อผลงานการจัดกิจกรรมดนตรีมอญ ณ จังหวัดปทุมธานี ประจำปี พ.ศ. 2555								
รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ควรปรับปรุง	Mean	S.D.	แปลผล
1. รูปแบบการนำเสนอการขับร้องและดนตรี								
1.1 การขับร้องและดนตรีเล่นดีมีคุณภาพ	125	128	47			4.26	1.07	ระดับมากที่สุด
1.2 แนวทำนองเพลงมีความหลากหลาย	148	88	64			4.28	1.19	ระดับมากที่สุด

1.3 ผลงานการจัดกิจกรรมมี คุณภาพ	110	90	100			4.03	1.26	ระดับมาก
1.4 นักร้องและนักดนตรีสามารถ ขับร้องและบรรเลง ดึงดูดผู้ฟัง/ ผู้ชม	79	99	117	5		3.84	1.25	ระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว								
2.1 ความต้องการร่วมดำเนินการ พัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปี พาทย์มอญ	126	71	63	40		3.94	1.62	ระดับ มาก
2.2 มีการจัดสรรงบประมาณให้ เพียงพอและต่อเนื่อง	25	31	110	58	76	2.57	1.82	ระดับ น้อย
2.3 อยากให้ทำกิจกรรมดนตรี มอญ อย่างต่อเนื่อง	160	97	43			4.39	1.09	ระดับ มากที่สุด
2.4 ให้มีการพัฒนากิจกรรมดนตรี ปีพาทย์มอญเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิด ความหลากหลาย	128	82	65	14	11	4.01	1.62	ระดับ มาก
2.5 มีการสร้างเครือข่าย การ ประสานงาน การทำงานร่วมกัน	22	43	114	37	84	2.61	1.86	ระดับ ปานกลาง
2.6 มีการติดตามผลการ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	104	77	53	43	23	3.65	1.94	ระดับ มาก

สรุปผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าผู้ฟังและผู้ชมจะมีความพึงพอใจในการแสดงผลงานผลงานการจัดกิจกรรมดนตรีมอญ ณ จังหวัดปทุมธานี ประจำปี พ.ศ. 2555 อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง อันเนื่องจากว่าผู้ฟังและผู้ชมมีจุดมุ่งหมายเข้ามาเพื่อการท่องเที่ยวเป็นเป้าหมายหลัก ส่วนการเข้ามาเพื่อฟังและชมการแสดงศิลปวัฒนธรรมการขับร้องและดนตรีปี่พาทย์มอญนั้นเป็นเรื่องรองในด้านแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีมอญ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานีนั้น ผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่ ต้องการให้ทำกิจกรรมดนตรีมอญอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ต้องการให้มีการพัฒนาผลงานดนตรีและเพลงมอญเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดความหลากหลาย

3. สรุปผล สถานภาพของชุมชน เนื่องจากประชาชนสืบเชื้อสายมาจากมอญ จึงมีภาษาและวัฒนธรรมแบบมอญ ซึ่งได้สืบทอดและมีการอนุรักษ์มาสู่คนในชุมชนในปัจจุบันนี้ ซึ่งทำให้คนในชุมชนมอญ จังหวัดปทุมธานี มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเช่นเดียวกับชุมชนมอญพระประแดงในจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีความแตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย มีการแสดงออกในลักษณะของวัฒนธรรมดนตรีปี่พาทย์มอญและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดต่อกันมายาวนานจากบรรพบุรุษจนถึงคนรุ่นปัจจุบันหลากหลาย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ศักยภาพทางด้านสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการจัดกิจกรรมปี่พาทย์มอญ จังหวัดปทุมธานี เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางด้านกิจกรรมดนตรีมอญและด้านอื่นๆ การทำผลิตภัณฑ์ชุมชนที่จะดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ J. E. Mbaiwa and Lolly K. Sakuze. (2010. On-line) พบว่าการจัดกิจกรรมดนตรีมอญผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสิ่งที่จะสร้างชิ้นนั้นสามารถทำได้เป็นหลายชนิด เช่น เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนในหมู่บ้าน นอกจากนี้มีเรื่องดนตรีปี่พาทย์มอญ ความมีอัธยาศัยไมตรีของคนในชุมชน และความหลากหลายของภูมิปัญญาของวัฒนธรรมมอญ เป็นต้น ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ชุมชนมีการอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมการจัดกิจกรรมดนตรีมอญเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับการพักผ่อนและการศึกษาสำหรับนักท่องเที่ยวจนปัจจุบันและให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์ พบว่าการจัดกิจกรรมดนตรีปี่พาทย์มอญนั้น มีศักยภาพและสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมในจำนวนและปริมาณที่มากกว่าเดิมได้ โดยส่งเสริมความต้องการด้านการตลาดเป็นอันดับแรกคือภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

4. สรุปแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปี่พาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี

4.1 การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

4.1.1 การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรม
ดนตรีปีพาทย์มอญ ปทุมธานี

4.1.2 การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญ
นวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว

4.2.3 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ศิลปวัฒนธรรมปีพาทย์มอญ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.2 การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว

4.2.1 สร้างและเผยแพร่ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว

4.3 การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชนและองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญการท่องเที่ยว

4.3.1 การสร้างและพัฒนากลไกในการบริหารจัดการด้านการจัดกิจกรรม
ดนตรีมอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

4.3.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
การพัฒนาท่องเที่ยว

6.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

(1) ผลการวิจัยจะได้องค์ความรู้ ในเรื่องดนตรีมอญ ด้านกระบวนการในวัฒนธรรม
ไทย และเป็นแนวทางสนับสนุนให้คงอยู่ สืบทอด เห็นคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมไทย และเกิดการ
อนุรักษ์อย่างยั่งยืน การศึกษาวิจัยนี้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากการนำ
ดนตรีมอญ มาศึกษาวิจัยกระบวนการในวัฒนธรรมไทย ทำให้รู้จักการจัดกิจกรรมดนตรีมอญใน
วัฒนธรรมที่หลากหลายของไทย รวมทั้งได้แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อ
ส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวไทย ได้ชัดเจนมากขึ้น และทำให้ตระหนักถึงความสำคัญ ของการ
หาแนวทางส่งเสริม อนุรักษ์สืบทอด หรือสร้างระบบฟื้นฟูขึ้น เพื่อเปลี่ยนจุดอ่อนเป็นจุดแข็ง และ
เสริมสร้างจุดแข็งของดนตรีมอญให้แข็งแกร่งและมีความยั่งยืนต่อไป

(2) จากการศึกษาวิจัย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพนี้ พบว่า ความสำคัญของการจัดกิจกรรมดนตรี ปี่พาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญมาก แสดงให้เห็นว่า ความสำคัญของตัวดนตรีปี่พาทย์มอญ รวมทั้งประเพณีวัฒนธรรม หรือวันสำคัญในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับดนตรีปี่พาทย์มอญนั้น สามารถที่จะนำมาใช้เป็นจุดขายสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์มีศักยภาพค่อนข้างน้อย ผู้นำเที่ยวส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดปทุมธานี กรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง วัตถุประสงค์เดินทางมาเพื่อมาทัศนศึกษาเดินทางเข้ามา 1-2 ครั้ง/ปี ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า จังหวัดปทุมธานี มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีการจัดกิจกรรมดนตรีปี่พาทย์มอญที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีความต้องการด้านชมและฟังดนตรีมอญในระดับมากที่สุด ด้านกิจกรรมการแสดงในแหล่งท่องเที่ยวมีความต้องการระดับมากด้วยเช่นกัน คุณภาพของผู้นำเที่ยวพูดภาษาต่างประเทศมีความต้องการระดับปานกลาง ศักยภาพการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตปทุมธานี พบว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวทางด้านวัตถุ ศิลปวัฒนธรรมจัดว่ามีคุณค่าและมีศักยภาพ แต่ยังขาดการเชื่อมโยงคุณค่าเหล่านี้กับกิจกรรมส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวทางการส่งเสริมการตลาดที่นำมาใช้คือ การรวมกลุ่มแบบภาคีมีการร่วมมือกับองค์กรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การเข้าถึงลูกค้าเป็นรายบุคคลโดยตรง และการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งจะต้องอาศัยการจัดการโดยท้องถิ่น และการจัดการเชิงธุรกิจอย่างจริงจัง

(3) การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ซึ่งการดำเนินการวิจัยได้มีการบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนโดยอาจารย์กับนักศึกษา มีการนำเอากรณีศึกษาหรือร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากชุมชนเป็นการศึกษานอกห้องเรียน และศึกษาจากสถานการณ์จริง ทำให้นักศึกษาและอาจารย์ได้พัฒนาทักษะให้ตนเอง มีการนำเสนอผลงานด้วยโปสเตอร์ในงานการประชุมทางวิชาการ และเผยแพร่บทความวิจัยในเว็บไซต์ของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและสถาบันวิจัยต่างๆ

7.3 ข้อเสนอแนะ

7.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

7.3.1.1 ควรมีการอนุรักษ์ สืบทอด และการฟื้นฟู สนับสนุนส่งเสริม ประเพณีสำคัญ พิธีกรรม และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคนตรึมมอญในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดต่างๆ ในวัฒนธรรมมอญของกลุ่มต่างๆ ที่มีเคยมีมาในอดีตและไม่ปรากฏหรือละเลืงจากสังคม วัฒนธรรม การฟื้นฟู ส่งเสริมนี้เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ขนบประเพณีดั้งเดิมให้ดำรงอยู่ต่อไป ทั้งนี้กิจกรรมที่ดำเนินการควรพัฒนาทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรม การให้ความรู้ความเข้าใจ แนวคิดแนวปฏิบัติที่บรรพชนยึดถือ พร้อมกับการพัฒนาให้เป็นการส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้วย

7.3.1.2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ควร ส่งเสริมให้มีการเรียบเรียงข้อมูลคนตรึมมอญ เพื่อนำมาใช้เป็นเอกสารทางวิชาการที่ถูกต้อง นอกจาก ช่วยประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ด้านศิลปวัฒนธรรมแล้ว ยังส่งผลต่อการศึกษาของชาติด้วย เพราะองค์ ความรู้ที่คนตรึมมอญปรากฏในพิธีกรรมและพระราชพิธี อันมีความสัมพันธ์กับศาสตร์สาขาอื่นๆ อีก มาก เช่น ปรัชญาการศึกษานาฏศิลป์ไทย ศิลปะการแสดง วรรณคดีไทย วัฒนธรรมไทย ไทยคดีศึกษา คติชนวิทยา ฯลฯ

7.3.1.3 มอญในวัฒนธรรมไทย เป็นสมบัติของชาติที่แสดงเอกลักษณ์ ทางด้านวัฒนธรรมที่สำคัญมีคุณค่า และมีความหมายต่อประเทศในด้านงานศิลปวัฒนธรรม หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันส่งเสริมกิจกรรมนี้ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยที่กำหนด การกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมคนตรึมที่หลากหลายในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวและเป็นที่ยอมรับต่อระดับสากลและนานาชาติต่อไป เป็นต้น

7.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.2.1. ควรมีการวิจัยคนตรึมมอญ ในรูปแบบของคนตรี เพื่อลึกใน กระบวนวัฒนธรรมฐานรากที่มีมาก่อนกับวัฒนธรรมร่วมกับการร้องคนตรึมมอญ จนถึงปัจจุบัน

7.3.2.2 ควรมีการวิจัยในประเด็นปรัชญา แนวคิด ความเชื่อ ที่ปรากฏใน คนตรึมมอญ โดยศึกษาทุกศาสตร์ที่มีในลักษณะภาพรวม หรือการเปรียบเทียบ

7.3.2.3. ควรมีการศึกษาแนวทางพัฒนาในรายละเอียดทุกประเภทของ
วัฒนธรรมคนตรีมอญและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องบรรดามี โดยผ่านงานวิจัย สามารถนำไปปฏิบัติ
และศึกษาค้นคว้าได้อย่างถูกต้อง